

ЗООЛОГІЯ

УДК 598.2

doi: 10.25128/2078-2357.23.1–2.3

О. В. ПАЛАМАРЕНКО, Е. М. РІЗУН

Національний лісотехнічний університет України
вул. Генерала Чупринки, 103, Львів, 79057
e-mail: olgapal1982@gmail.com

ОРНІТОФАУНА СЕЛА СОЛОНКА НА ЛЬВІВЩИНІ: АНАЛІЗ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА 2010–2023 РОКИ

У статті проаналізований видовий склад орнітофауни с. Солонка, відокремленої ділянки на вулиці Повітряній, яка знаходиться у південній околиці міста Львова. Інформацію щодо видового різноманіття птахів зібрано навесні, влітку, восени та взимку 2010–2023 років. За цей час спостерігали птахів, які належать до 63 видів. У 2010–2016 рр. гніздовими були 46 видів. Встановлено, що на видове різноманіття й чисельність птахів у с. Солонка суттєвий вплив має антропогенна фрагментація середовища. Зокрема, городи, дачні масиви, захарашені ділянки із плодовими деревами, очисні споруди, декоративні насадження поблизу будинків забезпечують птахів кормовими, захисними та гніздовими умовами. Бездомні кішки та собаки щороку спричиняють загибель невизначеної кількості молодих і дорослих особин птахів різних видів. Найчастіше це дрозди, синиці та горлиці. У зимові місяці місцеві мешканці активно підгодовують горобиних птахів. Встановлено, що діти і підлітки кожного року причетні до знищення гнізд і загибелі пташенят.

Ключові слова: птахи, поширення, гніздування, зимівля, загрози виживанню.

Публікацій з орнітології, які стосуються Львова, є доволі багато [1–4, 7, 8]. Відомо, що у 1994 році в межах Львова виявляли 197 видів птахів, із яких 103 види – гніздові, 68 видів – зимуючі, 100 – пролітні, 34 – залітні [1]. Протягом 2006–2018 років у селітебній частині Львова налічували 84 гніздові види [3]. Натомість, орнітофауну передмість спеціально не вивчали [4]. Враховуючи це, метою нашої роботи було вивчення орнітофауни с. Солонка в південній околиці Львова. Для цього здійснено аналіз власних даних [5–6], зібраних у 2010–2023 роках, визначено перелік гніздових та зимуючих видів, встановлено фактори ризику для птахів.

Матеріали та методи досліджень

Спостереження за птахами були проведені на облікових маршрутах протягом 2010–2023 років. Ідентифікацію проводили візуально з допомогою визначника [9]. При цьому використовували бінокль та аналізували голоси. Дослідженнями охоплено забудову із 10 багатоквартирних будинків та інших об'єктів по вул. Повітряній, обстежено також прилеглі ділянки (рисунок). Декілька років тому територію, на якій проведені орнітологічні дослідження, було приєднано до села Солонка. Раніше населений пункт мав назву військово містечко Липники.

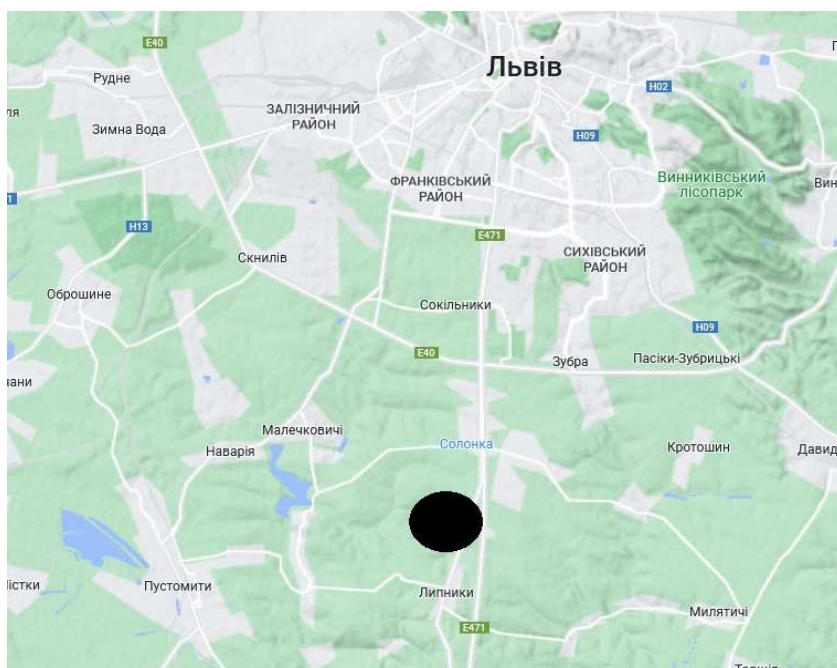

Рисунок. Місце проведення орнітологічних досліджень.

Результати досліджень та їх обговорення

За результатами спостережень 2010–2016 років, птахи були представлені 50-ма видами, із яких 46 – гніздові. Види, ідентифіковані за весь період спостережень (2010–2023 рр.), представлені у таблиці.

Таблиця

Перелік видів птахів, виявлених у с. Солонка (вул. Повітряна) та на околицях протягом 2010–2023 років

№ п/п	Вид
1	грак (<i>Corvus frugilegus</i> Linnaeus, 1758)
2	крук (<i>C. corax</i> Linnaeus, 1758)
3	галка (<i>C. monedula</i> Linnaeus, 1758)
4	сойка (<i>Garrulus glandarius</i> Linnaeus, 1758)
5	сорока (<i>Pica pica</i> Linnaeus, 1758)
6	ворона сіра (<i>Corvus cornix</i> Linnaeus, 1758)
7	дрізд чорний (<i>Turdus merula</i> Linnaeus, 1758)
8	чикотень (<i>T. pilaris</i> Linnaeus, 1758)
9	дрізд-омелюх (<i>T. viscivorus</i> Linnaeus, 1758)
10	дрізд співочий (<i>T. philomelos</i> Brehm, 1831)
11	снігур (<i>Pyrrhula pyrrhula</i> Linnaeus, 1758)
12	синиця велика (<i>Parus major</i> Linnaeus, 1758)
13	гаїчка-пухляк (<i>P. montanus</i> Baldenstein, 1827)
14	гаїчка болотяна (<i>P. palustris</i> Linnaeus, 1758)
15	синиця блакитна (<i>P. caeruleus</i> Linnaeus, 1758)
16	синиця чорна (<i>P. ater</i> Linnaeus, 1758)
17	синиця чубата (<i>P. cristatus</i> Linnaeus, 1758)
18	синиця довгохвоста (<i>Aegithalos caudatus</i> Linnaeus, 1758)
19	підкоришник звичайний (<i>Certhia familiaris</i> Linnaeus, 1758)
20	підкоришник короткопалий (<i>C. brachydactyla</i> Brehm, 1820)
21	повзик (<i>Sitta europaea</i> Linnaeus, 1758)
22	чиж (<i>Spinus spinus</i> Linnaeus, 1758)

ЗООЛОГІЯ

<i>Продовження таблиці</i>	
23	щиглик (<i>Carduelis carduelis</i> Linnaeus, 1758)
24	чечітка звичайна (<i>Acanthis flammea</i> Linnaeus, 1758)
25	горобець польовий (<i>Passer montanus</i> Linnaeus, 1758)
26	горобець хатній (<i>P. domesticus</i> Linnaeus, 1758)
27	костогриз (<i>Coccythraustes coccythraustes</i> Linnaeus, 1758)
28	горихвістка чорна (<i>Phoenicurus ochruros</i> Gmelin, 1774)
29	зяблик (<i>Fringilla coelebs</i> Linnaeus, 1758)
30	плиска біла (<i>Motacilla alba</i> Linnaeus, 1758)
31	ластівка сільська (<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758)
32	ластівка міська (<i>Delichon urbica</i> Linnaeus, 1758)
33	мухоловка білошия (<i>Ficedula albicollis</i> Temminck, 1815)
34	мухоловка мала (<i>Ficedula parva</i> Bechstein, 1794)
35	мухоловка сіра (<i>Muscicapa striata</i> Pallas, 1764)
36	зеленяк (<i>Chloris chloris</i> Linnaeus, 1758)
37	шпак звичайний (<i>Sturnus vulgaris</i> Linnaeus, 1758)
38	золотомушка жовточуба (<i>Regulus regulus</i> Linnaeus, 1758)
39	сорокопуд сирій (<i>Lanius excubitor</i> Linnaeus, 1758)
40	волове очко (<i>Troglodytes troglodytes</i> Linnaeus, 1758)
41	омелюх (<i>Bombycilla garrulous</i> Linnaeus, 1758)
42	горлиця садова (<i>Streptopelia decaocto</i> Frivaldszky, 1838)
43	припутень (<i>Columba palumbus</i> Linnaeus, 1758)
44	голуб сизий (<i>Columba livia</i> Gmelin, 1789)
45	дятел малий (<i>Dendrocopos minor</i> Linnaeus, 1758)
46	дятел звичайний (<i>D. major</i> Linnaeus, 1758)
47	жовна сива (<i>Picus canus</i> Gmelin, 1788)
48	жовна чорна (<i>Dryocopus martius</i> Linnaeus, 1758)
49	крутиголовка (<i>Junx torquilla</i> Linnaeus, 1758).
50	зозуля (<i>Cuculus canorus</i> Linnaeus, 1758)
51	одуд (<i>Upupa epops</i> Linnaeus, 1758)
52	серпокрилець чорний (<i>Apus apus</i> Linnaeus, 1758)
53	канюк звичайний (<i>Buteo buteo</i> Linnaeus, 1758)
54	яструб (<i>Accipiter</i> sp.)
55	куріпка сіра (<i>Perdix perdix</i> Linnaeus, 1758)
56	крижень (<i>Anas platyrhynchos</i> Linnaeus, 1758)
57	лебідь-шипун (<i>Cygnus olor</i> Gmelin, 1789)
58	рибалочка (<i>Alcedo atthis</i> Linnaeus, 1758)
59	курочка водяна (<i>Gallinula chloropus</i> Linnaeus, 1758)
60	лиска (<i>Fulica atra</i> Linnaeus, 1758)
61	журавель сирій (<i>Grus grus</i> Linnaeus, 1758)
62	лелека білий (<i>Ciconia ciconia</i> Linnaeus, 1758)
63	чапля сіра (<i>Ardea cinerea</i> Linnaeus, 1758)

По одному виду із переліку (таблиця) належить до рядів Зозулеподібні (Cuculiformes), Одудоподібні (Upuriformes), Серпокрильцеподібні (Apodiformes), Куроподібні (Galliiformes), Ракшеподібні (Coraciiformes). По два види належить до рядів Соколоподібні (Falconiformes), Гусеподібні (Anseriformes), Лелекоподібні (Ciconiiformes). До місцевих Голубоподібних (Columbiformes) та Журавлеподібних (Gruiformes) належить по 3 види, Дятлоподібних (Piciformes) відмічено 5 видів. Горобцеподібних виявлено найбільше – 41 вид.

Для Львова за 2006–2018 рр. відоме гніздування 84 видів [3], а для дослідженої нами місцевості (дані за 2010–2016 рр.) характерно лише 55 % від цього показника. З 2010 року перестали гніздватися в населеному пункті галки, не виявлено також совоподібних (Strigiformes). Каскад водойм в околиці с. Солонка та с. Липники регулярно відвідують

мартини та крячки (родина Laridae), рибалочка, чапля сіра. Гніздяться тут водяні курочки та лиски.

У 2022–2023 роках ми провели 45 зимових обліків та спостерігали за видами, які належать до шести рядів: Гусеподібні, Соколоподібні, Куроподібні, Голубоподібні, Дятлоподібні, Горобцеподібні.

У 2021 році взимку реєстрували зграї омельюхів, однак у 2022–2023 роках їх тут не виявляли.

Серед птахів, яких не виявляли раніше (2010–2016 рр.), взимку 2022 року спостерігали гаїчку болотяну, синицю чубату, чечітку звичайну, сокола (родина Falconidae), підкоришника короткопалого. У лютому 2023 року спостерігали волове очко.

У с. Солонка та на околицях найбільше представлені Горобцеподібні – 65 % видового різноманіття (дані за 2010–2023 рр.).

Граки, галки та поодинокі сірі ворони трапляються в зимовий період. Вони часто формують змішані зграї. На ночівлі взимку не зупиняються. Розосереджуються птахи по території у пошуках їжі, іноді згуртовуються на короткочасний відпочинок. Ночівлі відбуваються у Львові, а через с. Солонка птахи здійснюють ранкову та вечірню міграцію. Круки, сойки та сороки – гніздові птахи. Трапляються вони в населеному пункті протягом цілого року. Круки понад 10 років тому оселилися на конструкції, розміщеній на верхівці труби діючої котельні. Гніздовий період розпочинають у лютому. Для прикладу, у 2014 році пара круків 6 лютого лагодила та оновлювала минулорічне гніздо. Переселення із попереднього місця гніздування спричинене вирубкою дерев у Липниківському лісництві ДП «Львівліс» в околиці с. Липники.

Чикотень, дрізд чорний, дрізд-омельох та дрізд співочий трапляються щороку. Чикотні та чорні дрозди в зелених насадженнях поблизу житлової забудови гніздяться, у зимові місяці охоче відвідують годівниці, городи та ділянки, де місцеві мешканці утримують свійських тварин.

У багатоквартирних 4- та 5-поверхових будинках й інших будівлях та на їх фасадах гнізда облаштовують горобці, серпокрильці, ластівки, горлиці, горихвістки та сизі голуби. Останні заселяють періодично горища будинків, проте живитися відлітають за межі населеного пункту. Зовнішній шар пінопласту деяких будинків горобці роздзьобують і формують ніші для облаштування власних гнізд. Також гнізда нами виявлені у ліхтарях, на балконах, на трубі котельні, на автомобілях, що довгий час не експлуатуються, у недобудованих спорудах та сараях.

Синиця велика, гаїчка болотяна, синиця чубата, синиця блакитна, синиця чорна, синиця довгохвоста траплялися взимку 2022 та 2023 років. Найчастіше спостерігали синицю велику та блакитну, гаїчку болотяну. Гніздовими є синиця велика, синиця блакитна, гаїчка болотяна.

Повзик, підкоришник звичайний та короткопалый – види, які зареєстровані в зелених насадженнях взимку 2022 та 2023 років. Трапляються птахи на гніздуванні як в межах населеного пункту, так і в околицях.

Снігурів реєстрували численними зграями кожної зими. Концентруються птахи в місцях зростання ясеня, здійснюють вони також добові переміщення до прилеглого дачного масиву. Горобець хатній та польовий, чижі та щиглики – види, яких виявляли щорічно. Костогризи трапляються протягом цілого року. Жовточубих золотомушок і зеленяків виявляли зрідка.

Навесні щорічно поблизу будівель реєстрували горихвістку чорну, плиску білу, зяблика, вільшанку, ластівку сільську та міську. Мухоловки білошия, мала та сіра трапляються в населеному пункті в період гніздування, проте, на відміну від вище згаданих видів, обирають ділянки густо порослі природними чагарниками та зону узлісся.

Шпак звичайний – гніздовий вид. Відмічені випадки його зимівлі. Охоче заселяє штучні гніздівлі в прилеглому дачному масиві.

Сорокопуд сірий трапляється за межами населеного пункту, заселяє чагарники та ділянки із покинутими городами.

Горлиця садова – гніздовий та осілий вид. Припутень із початку 2000-х років влаштовує гнізда на деревах, що зростають біля житлових будинків.

Дятел малий, дятел звичайний, жовна сива та жовна чорна регулярно трапляються в населеному пункті та на його околицях. Це гніздові види в прилеглих лісових масивах. Охоче відвідують дачні ділянки та плодові дерева. На початку лютого 2022 року сиві жовни активно харчувалися промерзлими яблуками на деревах. У закинутому яблуневому саду на гніздуванні в 2017 році виявили крутиголовку.

Одуда за весь час спостережень реєстрували один раз – птах був зайнятий пошуком поживи. Припускаємо, що гніздовий біотоп розміщений у прилеглому дачному масиві.

Зозуля уникає населеного пункту, однак на прилеглих територіях є звичайним видом.

Куріпка сіра взимку досить близько підходить до населеного пункту у пошуках поживи на городах. Прилегли території заселяє рівномірно, є звичайним осілим та гніздовим видом.

Канюки, соколи та яструби гніздяться за межами населеного пункту.

Крижні регулярно відвідують відстійники очисних споруд та каскад водойм за межами с. Солонка. Відомі випадки гніздування поблизу водойм. Птахи трапляються тут протягом усього року. Декілька разів на водоймах-відстійниках реєстрували лебедя-шипуну.

Журавель сірий та лелека білий кожного року реєструються в численних зграях під час осінніх та весняних міграцій. Найближче місце гніздування білого лелеки – с. Ков'ярі.

За період орнітологічних спостережень встановлено, що найбільшою загрозою для птахів є кішки і собаки. Значної шкоди в зелених насадженнях птахам завдають діти. Відомі факти загибелі горобиних птахів в антропогенних пастках (сітки, мотузки). Безконтрольні рубки дерев та кущів протягом року призводять до погіршення гніздових і кормових умов для місцевих видів птахів.

Висновки

Загалом за період проведення спостережень (2010–2023 рр.) нами виявлено 63 види птахів. Протягом 2010–2016 років гніздувалися представники 46 видів. Якщо порівняти наші дані з інформацією щодо видового різноманіття птахів Львова за 1994 рік (197 видів) [1], то очевидним стає значне скорочення видового складу за останні три десятиліття. У зимові місяці 2022 та у січні-лютому 2023 року спостерігали за такими видами: грак, крук, галка, сойка, сорока, ворона сіра, дрізд чорний, чикотень, дрізд-омелюх, шпак звичайний, снігур, синиця велика, синиця чубата, гаїчка болотяна, синиця блакитна, синиця чорна, синиця довгохвоста, чечітка звичайна, підкоришники звичайний та короткопалий, повзик, чиж, щиглик, горобець польовий, горобець хатній, костогриз, золотомушка жовточуба, волове очко, горлиця садова, голуб сизий, дятел малий, дятел звичайний, жовна сива, канюк звичайний, яструб, сокіл, куріпка сіра, крижень. За останні два зимові сезони в межах населеного пункту виявлено 39 видів птахів.

Встановлено, що на кількісний склад і видове багатство впливають фрагментація середовища та господарські заходи. У різні роки їхня інтенсивність є не однаковою. Зокрема, це будівельні роботи, реконструкція будівель, вирубування дерев та кущів, інші заходи. Прилегли лісові й дачні масиви, закинуті городи й сади, очисні споруди, декоративні насадження забезпечують пташине населення кормовими, захисними та гніздовими умовами. Вагомою загрозою для птахів є антропогенні пастки, кішки й собаки, а також діти та підлітки, які знищують гнізда та відловлюють тварин. Із позитивного впливу людини слід відмітити зимову підгодівлю та, зрідка, облаштування штучних гніздівель.

1. Бокотей А. А. Видовий склад і чисельність орнітофауни м. Львова. *Наукові записки Державного природознавчого музею НАН України*. 1994. Т. 11. С. 5–15.
2. Бокотей А. А. Гніздова орнітофауна міста Львова та основні причини її змін (за результатами складання гніздових атласів птахів у 1994–1995 та 2005–2007 рр.). *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Біологія*. 2008. Вип. 23. С. 17–25.
3. Бокотей А. А. Динаміка гніздової орнітофауни селітебної частини Львова за період між 2006 і 2018 роками. *Наукові записки Державного природознавчого музею*. 2020. Вип. 36. С. 95–106. DOI: <https://doi.org/10.36885/nzdp.2020.36.95-106>

4. Кузьо Г. Сучасний стан і перспективи досліджень орнітофауни передмість міста Львова. *Вісник Львівського університету. Серія біологічна*. 2016. Вип. 72. С. 3–14.
5. Паламаренко О. В. Земноводні, плазуни та птахи села Солонка на Львівщині. *Наукові основи підвищення продуктивності та біологічної стійкості лісових та урбанізованих екосистем*: матер. 66-ї наук.-технн. конф. професорсько-викладацького складу, наук. працівників, докторантів та аспірантів за підсумками наукової діяльності у 2015 р. Львів : РВВ НЛТУ України, 2016. С. 90–93.
6. Паламаренко О. В. Зимова орнітофауна військового містечка Солонка на Львівщині. *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень*: матер. I Міжнар. наук.-практ. конф. (Хотин, 10–12 квіт. 2014 р.). Чернівці : Друк Арт, 2014. С. 204–206.
7. Різун Е. М. Оптимізація умов існування наземних хребетних у приміських і міських насадженнях : автореф. дис....канд. с.-г. наук. Львів, 2003. 19 с.
8. Різун Е. М. Особливості гніздування птахів у парках центральної частини Львова. *Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість*. 2006. Вип. 31. С. 282–285.
9. Фесенко Г. В., Бокотей А. А. Птахи фауни України: польовий визначник. Київ, 2002. 416 с.

References

1. Bokotei A. A. Vydovyi sklad i chyselnist ornitofauny m. Lvova. *Naukovi zapysky Derzhavnoho pryrodoznavchoho muzeiu NAN Ukrainy*. 1994. T. 11. S. 5–15. [in Ukrainian]
2. Bokotei A. A. Hnizdova ornitofauna mista Lvova ta osnovni prychny yii zmin (za rezultatamy skladannia hnizdovykh atlasiv ptakhiv u 1994–1995 ta 2005–2007 rr.). *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Biolohiia*. 2008. Vyp. 23. S. 17–25. [in Ukrainian]
3. Bokotei A. A. Dynamika hnizdovoi ornitofauny selitebnoi chastyny Lvova za period mizh 2006 i 2018 rokamy. *Naukovi zapysky Derzhavnoho pryrodoznavchoho muzeiu*. 2020. Vyp. 36. S.95–106. DOI: <https://doi.org/10.36885/nzdpm.2020.36.95-106> [in Ukrainian]
4. Kuzo H. Suchasnyi stan i perspektyvy doslidzhen ornitofauny peredmist mista Lvova. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii biologichna*. 2016. Vyp. 72. S. 3–14. [in Ukrainian]
5. Palamarenko O. V. Zemnovodni, plazuny ta ptakhy sela Solonka na Lvivshchyni. *Naukovi osnovy pidvyshchennia produktyvnosti ta biologichnoi stiykosti lisovykh ta urbanizovanykh ekosystem*: mater. 66-i nauk.-tekhn. konf. profesorsko-vykladatskoho skladu, nauk. pratsivnykiv, doktorantiv ta aspirantiv za pidsumkamy naukovoi diialnosti u 2015 r. Lviv : RVV NLTU Ukrainy, 2016. S. 90–93. [in Ukrainian]
6. Palamarenko O. V. Zymova ornitofauna viiskovoho mistechka Solonka na Lvivshchyni. *Rehionalni aspekty florystychnykh i faunistychnykh doslidzhen*: mater. I Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Khotyn, 10–12 kvit. 2014 r.). Chernivtsi : Druk Art, 2014. S. 204–206. [in Ukrainian]
7. Rizun E. M. Optyimizatsiia umov isnuvannia nazemnykh khrebetnykh u prymiskykh i miskykh nasadzheniakh : avtoref. dys....kand. s.-h. nauk. Lviv, 2003. 19 s. [in Ukrainian]
8. Rizun E. M. Osoblyvosti hnizduvannia ptakhiv u parkakh tsentralnoi chastyny Lvova. *Lisove hospodarstvo, lisova, paperoва i derevoobrobna promyslovisť*. Vyp. 31. 2006. S. 282–285. [in Ukrainian]
9. Fesenko H. V., Bokotei A. A. Ptakhy fauny Ukrainy: polovyi vyznachnyk. Kyiv, 2002. 416 s. [in Ukrainian]

O. V. Palamarenko, E. M. Rizun

Ukrainian National Forestry University, Ukraine

AVIFAUNA OF SOLONKA VILLAGE IN LVIV OBLAST: ANALYSIS OF OBSERVATIONS FOR 2010-2023

This article analyzes the avifauna species in Solonka village, a distinct area situated on Povitriana Street, located on the southern outskirts of Lviv city. Data on bird species diversity were collected throughout different seasons from 2010 to 2023. Over this period, a total of 63 bird species were observed. Between 2010 and 2016, there were 46 nesting species. Anthropogenic factors significantly influence the species diversity and population of birds in Solonka village. Gardens, summer cottages, areas adorned with fruit trees, sewage treatment plants, and ornamental plantings near houses provide birds with food, shelter, and nesting opportunities. The primary causes of mortality among both young and adult birds each year are the presence of a large number of stray cats and dogs. During the winter months, local residents actively feed passerine birds. Additionally, each year, some nests and chicks are unintentionally disturbed by children and teenagers. The avian population in the area is predominantly composed of small birds that inhabit trees and shrubs. From 2022 to 2023, we observed birds belonging to six orders: Anserinae (Anseriformes), Falconidae (Falconiiformes),

Galliformes (Galliformes), Columbidae (Columbiformes), Woodpeckers (Piciformes), Old world sparrows (Passeriformes). In 2021, The Bohemian waxwing (*Bombycilla garrulous* Linnaeus, 1758) were observed. They were registered in separate winters. In the winter of 2022, for the first time during 13 years of observations, the marsh tit (*P. palustris* Linnaeus, 1758), the crested tit (*P. cristatus* Linnaeus, 1758), the common redpoll (*Acanthis flammea* Linnaeus, 1758) and the short-toed brachydactyla (*C. brachydactyla* Brehm, 1820) and the falcon (Falconidae). Martins and terns (Laridae), the common kingfisher (*Alcedo atthis* Linnaeus, 1758), and gray heron (*Ardea cinerea* Linnaeus, 1758) regularly visit reservoirs in the vicinity of Solonka village. The listed species do not nest here. The common moorhen (*Gallinula chloropus* Linnaeus, 1758) and Eurasian coots (*Fulica atra* Linnaeus, 1758) nest in the ponds every year. There are known cases of mallard nesting. After 2010 jackdaws and owls stopped nesting on the surveyed territory.

The migration route of the gray crane (*Grus grus* Linnaeus, 1758) and the white stork (*Ciconia ciconia* Linnaeus, 1758) passes through the territory of Solonka village, where these birds are regularly observed during both autumn and spring migrations.

In general, the number of bird species observed in the area of Solonka village is lower than that in the residential area of Lviv. In Lviv, a total of 84 bird species were recorded between 2006 and 2018. In contrast, our surveys in the Solonka village area have documented only 63 species of birds. This indicates a difference of 20 bird species between the two locations we studied. Our observations span the period from 2010 to 2023.

To put this into perspective, in 1994, Lviv was home to 197 bird species. This significant decrease in species diversity over the last three decades can be attributed to various factors, with one of the most prominent being the substantial transformation of biotopes.

Key words: birds, distribution, nesting, wintering, risks.

Надійшла 27.01.2023.

УДК 502.59/591

doi: 10.25128/2078-2357.23.1–2.4

М. О. ШТОГРИН, І. Я. ДОВГАНЮК, А. О. ШТОГУН

Національний природний парк «Кременецькі гори»
вул. Осовиця, 12, Кременець, Тернопільська область
e-mail: npp_kremgory@ukr.net

РАРИТЕТНА СКЛАДОВА ФАУНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «КРЕМЕНЕЦЬКІ ГОРИ»

У статті наведено дані щодо видів тварин, які мають природоохоронний статус та були зафіксовані на території національного природного парку «Кременецькі гори» протягом 2012 – I півріччя 2023 років. Згідно з літературними джерелами та сучасними дослідженнями у Літописі природи Парку вказано 55 видів, що знаходяться під протекцією Червоної книги України, з них 42 є достовірно підтвердженими.

Ключові слова: національний природний парк «Кременецькі гори», Червона книга України, рідкісні види, фауна.

Сучасна стратегія охорони живої природи передбачає збереження не тільки рідкісних, а й практично всіх решти видів організмів, кожен із яких має неповторний генофонд і становить цінність для всього людства. При цьому слід урахувати й більш прагматичний бік справи: кожен вид живої істоти є природною ланкою в крихких і різного ступеня вразливих екосистемах біосфери [19]. Охорона, захист та вивчення біологічного різноманіття є важливою